

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

เรียนธรรม เรียนกิเลส

เมื่อคืนนี้เลยได้จัดเอาจำนวนหอยทากเอาไว้ คือเดินจากทางจงกรมมาลงคิณะตั้งแต่ทางจงกรมมาถึงกุฏิได้หอยทาก.๙ ตัว มากจริงๆ ในทางจงกรมก็เก็บออกๆ อยู่ ฟากทางจงกรมทางนี้ก็เก็บเข้าไปไว้ทางนี้ในป่าด้านนี้ เก็บด้านนี้ไปปล่อยทางด้านนี้ เก็บได้ ฟากทางจงกรมทางนี้ก็ไปปล่อยทางนี้ ได้หลายตัว ในทางจงกรมดูเหมือน ๔-๕ ตัว เฉพาะรอบๆ ทางจงกรมรวมแล้ว ๔-๕ ตัว แต่จากทางจงกรมไปถึงกุฏินั้น ๙ ตัว โอ๊ย พิลึกนะ เราเลยได้จำไว้ ชิดใส่กระดาดเอาไว้ ๙ ตัว มันพิลึก จากทางจงกรมไปหากุฏินี้ตั้ง ๙ ตัว ฟังมีเมื่อคืนนี้ จึงต้องเขียนเอาไว้บ้าง ถูเขาออก ถูเขาเที่ยวหรือไง มีแต่ตัวเล็กๆ น่ารักๆ เดินจงกรมต้องได้ระวัง ไม่ระวังไม่ได้ เตียวไปเหยียบเอา

เมื่อคืนนี้ก็หวุดหวิดไป คือเราเก็บหอยออกหมดเรียบร้อยแล้วเราก็เดินจงกรมตอนท้ายๆ เราระลึกได้ตอนที่เราจะออกจากทางจงกรม จวนจะออกจากทางจงกรม ฉายดูมันอยู่ข้าง เดินอยู่ที่นี่มันอยู่ที่นี่แล้ว มันเข้ามาได้ยังไงก็ไม่รู้ เลยต้องได้จับไปอีกเพราะเรายังเดินอยู่ที่นี่ เราจับไปปล่อย ไม่ปล่อยไกลนัก เพราะไม่นานเราก็จะไปกุฏิเลยไปปล่อยแค่นั้น ถ้าหากว่าเราเดินจงกรมนานๆ ไปปล่อยใกล้ๆ แล้วมาอีกนะ ต้องเอาไปปล่อยริมๆ เลย เป็นกังวลนะ เดินจงกรมเป็นกังวล คือเราเคยไปเหยียบเขาแล้วนี่ ก็ไม่เห็นนี่ว่าไง กร้อบเลย อ้าว แล้วกัน มองดูແหลกเลย มันยังงัยกัน

หอยทากกำลังชุมระยะนี้ เขาจะออกเที่ยว หากินทำ ส่วนมากจะตัวขนาดนี้ๆ และเล็กกว่านี้หน่อยมากที่สุด ตัวใหญ่ๆ นานๆ จะเจอที ตัวเล็กๆ นี้มีอยู่ทั่วไป ได้ระมัดระวังใครเดินจงกรมกลางคิณะถ้าไม่ใช่บนกุฏิให้ระมัดระวังนะ อย่างทางจงกรมเราก่อนนั้นมาหากุฏิ จากนั้นมาหาคาณนี้เยอะนะ ต้องได้ส่องไฟ ไม่อย่างนั้นเหยียบเอาๆ ต้องระวัง คิดดูตั้งแต่ทางจงกรมออกมากุฏิเราเท่านั้นได้ถึง ๙ ตัว แต่เราไม่จับเขาแหละ เพราะเราออกมาแล้ว เราไม่ได้กลับไปกลับมาพอจะไปเผลอเหยียบเขา เราผ่านมาเราก็ดู ดูแล้วนับมาเรื่อยๆ ฉายไฟดูแล้วนับมาเรื่อยๆ มาถึงกุฏิได้ ๙ ตัว โห้ย พิลึก เขาเที่ยวของเขา สนุกสนานของเขา นั้นละจิตวิญญาณอยู่ในนั้น จิตดวงนี้มันอยู่ในหอยทาก ไปซ้าๆ เขาไป

ขอให้ธรรมเข้าถึงใจเถอะพี่น้องทั้งหลาย จิตใจจะอ่อนน้อมถึงกันหมด ไม่ยิงเขี่ยยิงฟันใส่กัน กัดกันเหมือนหมา อันนี้เป็นเรื่องของกิเลส ลักษณะมันเป็นเหมือนหมา

เหมือนยักษ์ เหมือนผี เห็นแก่ได้แก่เอา เอารัดเอาเปรียบ อยู่ในกิเลสทั้งหมด ถ้ามีอยู่ในหัวใจของใครแล้วขอให้พากันชำระออกด้วยธรรม ธรรมนี้เหมือนกับน้ำที่สะอาด ชะล้างสิ่งสกปรกคือกิเลสเหล่านี้แหละ ไปที่ไหน ผ่านไปไหนๆ คนมีกิเลสแบบไหนๆ มันจะออกทนไม่ได้มันต้องออกของมัน

นี่เรียนเรื่องของกิเลสเราก็ไม่ได้เรียน มาเรียนเอาตอนปฏิบัติธรรม จิตตภาวนาเป็นหลักใหญ่ การดูในตำรับตำราที่พอเป็นข้อคิดเครื่องเตือนใจ สะดุดใจไปเป็นระยะๆ เพราะเราเรียนเพื่อธรรม เราไม่ได้เรียนเพื่อชั้นภูมิ แต่มันอยู่ในแถวชั้นภูมิก็ต้องเรียน ให้ได้ชั้นนั้นๆ แล้วจะออก เรากำหนดเอาไว้ คือชั้นนี้ความรู้อย่างนั้นๆ ชั้นนั้นความรู้เพิ่มขึ้นอย่างนั้นๆ ชั้นนั้นความรู้อย่างนั้นๆ แล้วมันก็กระจายทั่วไป เหล่านี้ควรแก่การปฏิบัติได้แล้ว เป็นแนวทางที่ดีเหมาะสมแล้ว

เพราะฉะนั้นเราจึงกำหนดเอาไว้ว่า เรียนให้ได้เปรียบสามประโยคเรียกว่าพอละที่นี้ นักรธรรมก็ไปพร้อมๆ กันได้ พร้อมๆ กันไปเลย นักรธรรมก็เต็มภูมิของฝ่ายนักรธรรม ฝ่ายนักรธรรมนี้เกี่ยวกับพระวินัยมาก ส่วนเปรียบนั้นเกี่ยวกับธรรมล้วนๆ ไปเรื่อยๆ ไป มันก็ได้ทั้งหลักพระวินัย ได้ทั้งธรรม กว้างขวางออกไป เรากำหนดกฎเกณฑ์เรียบร้อยแล้ว ได้นี้แล้วควรแก่การปฏิบัติได้แล้ว เป็นแนวทางได้ดี เวลาอ่านไปๆ จะสะดุดไปเรื่อยๆ ท่านพูดถึงเรื่องความผิดความพลาด บรรดาสัตว์ทั้งหลายที่มีความลามกมันต่างกันๆ ก็สะดุดใจไปเรื่อยๆ

ผู้ดียังงี้ๆ ก็สะดุดใจไปเช่นเดียวกัน เป็นคดีๆ เวลาเรียนก็ได้คืดอย่างนั้น ไม่ใช่ได้ด้วยความเพลิดเพลีน หวังจะเอาชั้นเอาภูมิ อันนั้นเป็นทางเดินของภูมิความรู้ อยู่ในภูมินี้เราจะให้ได้ภูมินี้ เพื่อได้ความรู้ภูมินี้มา เพราะฉะนั้นเวลาดูไปๆ จึงสะดุดใจไปเรื่อยๆ ทั้งดีทั้งชั่วสะดุดใจไปตามแถวแนวของปริยัติที่ท่านมีอยู่ในเล่มนั้นๆ ที่นี้เวลาออกปฏิบัติประมวลความรู้เห็นว่าสมควรแล้ว ในการดำเนินนี้ไม่ผิดพลาดพอจะเกิดโทษเกิดกรรมขึ้น เรียนได้รู้ได้เห็นนี้รู้สึกว่าเป็นที่แน่ใจ เฉพาะอย่างยิ่งหลักพระวินัยอย่างเข้มงวดกวดขัน

เพราะฉะนั้นเราจึงกว้างขวางละเอียดลออทางพระวินัยมาก ด้วยความสนใจพระวินัยรักษาตัวไม่ให้เป็นโทษเป็นกรรม พระวินัยนี้ดูละเอียดลออไม่รู้กี่ครั้งก็หน ส่วนธรรมก็ธรรมดา เพราะมีมากต่อมาก แต่ส่วนพระวินัยนี้ย่ำแล้วย่ำเล่า เพราะเป็นกฎของพระเรียกว่ากฎหมายพระ วินัยนั้นคือกฎหมายพระ ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ทุกข้อทุกกระทงไปเลย ไม่ให้ผิดพลาด ถ้าผิดพลาดแล้วมันมากกระเทือนเจ้าของ ความผิดอยู่กับเจ้าของ ท่านบอกเอาไว้อย่างนั้น เราทำผิดอย่างนั้นก็ผิดเจ้าของๆ จึงต้องได้ระมัดระวัง เรียนพระวินัย

ดูพระวินัย จึงดูมากที่สุดเลย ดูทุกเล่มของพระวินัยเพื่อไม่ให้บกพร่องในการปฏิบัติตัว
ไม่ให้ผิดให้พลาดตามกฎเกณฑ์ของกฎหมายพระ คือพระวินัย

แล้วที่นี้ก็ออกปฏิบัติ คราวนี้เรียกว่าเรียนเรื่องกิเลสชัดเจน เรื่องธรรมอย่างชัดเจน
กิเลสกับธรรมอยู่กบใจ ให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ ความดี-ความชั่วอยู่ที่ใจ รวมอยู่ที่ใจ
ทั้งหมด จึงเรียกว่ามหาเหตุ เหตุแห่งความชั่วก็อยู่ในนั้น เหตุแห่งความดีทั้งหลายก็อยู่ใน
นั้น รวมแล้วเรียกว่ามหาเหตุอยู่ที่ใจ ดูอะไรๆ ก็ไม่ละเอียดล่อเหมือนเข้ามาดูใจด้วย
จิตตภาวนา พอจิตจ่อเข้าไปในใจนั้นแล้วจะได้เห็นเหตุเห็นผล เฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของ
กิเลสคือความฟุ้งซ่านวุ่นวาย มันทำงานของมันตลอดเวลา เราก็ติดตามมัน ผิดพลาด
ไปเรื่อย ๆ ไม่รู้ตัวนะ

เวลาเรียนทางด้านจิตตภาวนา สติจ่อเข้าไปที่จิตของเรา เรื่องราวต่างๆ มันจะ
เกิดขึ้นให้เห็นๆ ทั้งดีทั้งชั่ว เห็นละที่นี้ละ เริ่มเห็นไปเรื่อยๆ ตรงไหนที่เป็นภัยๆ เมื่อมัน
เริ่มเห็นแล้วธรรมก็อยู่ด้วยกัน สติธรรม-ปัญญาธรรมพินิจพิจารณาแก้ไขตัดแปลง หรือ
บังคับบัญชา ถ้ากิเลสตัวไหนมันหนามากต้องบังคับให้นักเที่ยว นี้เรียกว่าจิตตภาวนา ดู
มหาเหตุ จึงเรียกว่าเรียนกิเลส-เรียนธรรมนี้เรียนด้วยจิตตภาวนา จะรู้ละเอียดทั่วถึง
พร้อมกับการชำระล้างไปในตัวๆ กิเลสก็ชำระล้างไปด้วยธรรม

วิริยธรรมคือความพากเพียร สนใจจ่อ ดูความเคลื่อนไหวของใจตัวเอง ซึ่งมัน
แสดงออกในทางดี-ทางชั่ว ทางดีมีน้อยมากนะ ความชั่วนี้จะออกก่อนๆ กำจัดความชั่ว
เป็นภาระอันหนักที่เดียวเรื่องจิตตภาวนา นี้ละเรียกว่าเรียนกิเลส เรียนธรรม เรียนด้วย
จิตตภาวนาจึงจะรู้ละเอียดทั่วถึง พอเรียนไปถึงไหน เห็นจริงที่ไหนกำจัดออกๆ ชักฟอก
ออกเรื่อยๆ จิตใจเป็นทองทั้งแท่งนะจิตใจแท้ๆ เป็นทองทั้งแท่ง แต่ถูกมูตรถูกคูดคือกิเลส
ตัณhamันครอบไว้หมด ไม่ให้มองเห็นทองทั้งแท่งคือใจนั้นเลย

เพราะฉะนั้นโลกจึงแสดงออกตั้งแต่เรื่องความชั่วช้าลามก ไม่รู้จักอาย ไม่รู้จักคำว่า
หิริโอตตปปะ ความสะดุ้งกลัวต่อบาปต่อกรรมไม่มี เพราะอำนาจของกิเลสมันหนามากเกิน
กว่าที่จะมาสังเกตตามมัน นอกจากมันลากไปถลอกปอกเปิกไปทั้งวันทั้งคืน ตั้งแต่ตื่นนอน
จนกระทั่งหลับ มีตั้งแต่กิเลสลากดูหัวใจเราไปถลอกปอกเปิก เป็นอย่างนั้นเรื่อยๆ ไป พอ
มาดูจิตตภาวนาแล้วเห็นละที่นี้ เห็นความเคลื่อนไหวของกิเลสมันลากมันเข็นจิตใจไป
ในทางใดบ้าง ที่นี้ชำระออกด้วยน้ำคือสติธรรม ปัญญาธรรม พินิจพิจารณาค่อยแก้ไขกันไป
ชักฟอกกันไปด้วยจิตตภาวนา เราขึ้นเวทีจิตตภาวนาเหมือนกับเขาขึ้นต่อกรกันบนเวที
นักมวยต่อกรกันใครแผลอกคนนั้นแพ้ อย่างน้อยแพ้ มากกว่านั้นถูกน็อกตาย ที่นี้กิเลส

ค้นหาที่จะเอาจริงเอาจังกันจริงๆ กับธรรมต่อสู้กัน ก็ต้องเอากันอย่างหนักด้วยความมีสติมีปัญญาระมัดระวังตัวเอง

ความเคลื่อนไหวไปมาที่โหนสติติดอยู่กับจิตเป็นอันดับหนึ่ง กระจายออกมาก็ริยาอาการเป็นสัมปชัญญะอันดับต่อมา ครอบอยู่นั้นๆ ภัยไม่ค่อยมีละที่นี้เพราะสติรักษาอยู่ตลอด ที่นี้ธรรมก็ค่อยเจริญขึ้นภายในจิตใจ ใจที่มีความวุ่นวายมากๆ นั้นมีหลายวิธีการที่จะฝึกหัดตัดแปลงใจที่มีความผาดโผนโจนทะยานในเรื่องต่างๆ ด้วยอำนาจของกิเลส ตัณหาพาให้แสดงก็เห็นกันในเวลานั้น ระวังกันด้วยสติ สติเป็นสำคัญมากนะ กิเลสจะมีมากขนาดไหนก็ตามจะเหนือสติไปไม่ได้ ถ้าสติบังคับไว้แล้วไม่ให้คิดมันก็ไม่คิด จะคิดเรื่องใดนี่สติจับปั๊บๆ มันคิดออกไม่ได้ๆ เมื่อสติจับได้จิตใจก็มีความสงบ เพราะไม่มีอะไรเข้าไปกวนใจให้วุ่นวุ่นมั่ว ใจค่อยมีความสงบลงไปๆ ถ้าว่าตะกอนก็นอนกัน ไม่เต็มไปหมดทั้งโอ่งนั้น เพราะถูกสารส้มแกว่งตะกอนจะนอนกัน

นี่จิตถูกสติปัญญาซึ่งเปรียบเหมือนกับสารส้มกวนอยู่ตลอดเวลา จิตจะค่อยสงบลงๆ เราก็เห็นน้ำใสละที่นี้ ตะกอนนอนอยู่กัน มันยังไม่หมดตะกอนค่อยลดลงไปอยู่ทางกันเรื่อยๆ เข้าไป จิตใจค่อยสงบ พอจิตใจค่อยสงบจากนั้นไปก็ส่งแสงสว่างออกมา เพราะกิเลสคือมูตรคือคูมันปิดมันบังนั้น ค่อยจางออกไปด้วยการชักฟอกโดยทางสติปัญญาตลอดเวลา จิตใจเมื่อสงบแล้วย่อมเย็นสบาย ที่ไม่สบาย ก็เพราะกิเลสกวนนั่นเอง เมื่อกิเลสกวนจิตก็วุ่นวายตลอด ถ้าเป็นน้ำก็ขุ่นเป็นต้มเป็นโคลนไปเลย เพราะถูกกวน ผสมผสมกันกับตะกอนตะกอนสิ่งที่สกปรกทั้งหลาย กลายเป็นน้ำขุ่นเป็นต้มเป็นโคลนในตุ่มในโอ่งในไหในที่ไหนก็ตาม ถ้าตะกอนมีมากที่ไหนน้ำในโอ่งนั้นจะขุ่นมั่วไปหมด เพราะกวนกันเรื่อย ๆ

กิเลสก็คือตะกอน การกวนน้ำให้ขุ่นมั่วก็คือกิเลสเป็นผู้กวนเอง จิตใจก็เลยกลายเป็นจิตใจที่ขุ่นมั่ว เมื่อระวังลงด้วยสติธรรม ปัญญาธรรม บังคับเอาไว้ไม่ให้คิดในสิ่งที่จะเป็นภัย เรียกว่ามันกวนตัวเอง แล้วจิตก็สงบลง เมื่อจิตสงบลงแล้วจะเย็น ตะกอนเหล่านั้นไม่กวน เย็นลงไปๆ นี่เรียกว่าเรียนกิเลสเรียนธรรม เรียนอยู่ที่ใจซึ่งเป็นมหาเหตุที่บรรจุกิเลสกับธรรมไว้อย่างเต็มเหนี่ยว แล้วค่อยชักฟอกออกไปๆ จิตใจค่อยสงบเย็นลงๆ จากสงบเย็นแล้วจะแสดงความสว่างส่องใสขึ้นมาๆ ภายในใจ จากนั้นกลายเป็นความแปลกประหลาดอัศจรรย์ขึ้นมาในจิตดวงนี้แหละ เมื่อกิเลสได้ถูกชักฟอกออกไปๆ โดยลำดับ ท่านจึงเรียกว่าจิตมีความสงบส่องใส

ผ่องใสด้วยจิตตภาวนา โดยมีสติสำคัญมากเป็นเครื่องรักษา จากนั้นก็สง่างามขึ้นมา เป็นสมถธรรม จิตใจมีความสงบ จากนั้นก็เป็นสมาธิธรรม จิตใจนอกจากสงบแล้วยังแน่นหนามั่นคงในตัวเองอีกด้วย นี่ท่านเรียกว่า สมถะ วิปัสสนา สมถะก้าวเข้าสู่สมาธิ จากสมาธิ แล้วออกวิปัสสนาคือทางด้านปัญญา ที่นี้จะกลั่นกรองชักฟอกละที่นี้ ตะกอนตะกอนอยู่ที่ไหน อยู่ข้างบนข้างล่าง รวมไปถึง ไปนอนอยู่ข้างล่าง ปัญญาจะตามชักตามฟอกเรื่อยเข้าไป ท่านว่าปัญญา วิปัสสนา ความพินิจพิจารณาสิ่งปกคลุมทั้งหลาย ก็คือ เนื้อ หนัง เอ็น กระดูกของเราทั้งหลาย เอาหนังหุ้มห่อไว้ข้างนอก ประดับประดาตกแต่งให้เป็นของสวยของงาม แล้วที่นี้สิ่งที่สกปรกซึ่งหนังหุ้มห่อไว้นั้นมันก็มองไม่เห็น

พอวิปัสสนาคือความพิจารณาเพื่อความรู้แจ้งเห็นแจ้งกระจายเข้าไป สิ่งที่ถูกปกคลุมหุ้มห่ออยู่ภายในคือความสกปรกนั้น มันก็เห็นเข้าไปๆ เปิดหนังเข้าไป หนังบางๆ เท่านั้นแหละที่ห่อไว้ให้สัตว์โลกหลงกัน มีตาร้อยดวงก็บอดหมด ไม่มีความหมายในตาเนื้อนะ จะมีความหมายในตาปัญญาเท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงต้องเอาตาปัญญาเข้าสอดส่องพิจารณาแยกแยะ นี่ท่านเรียกว่าวิปัสสนา

สมาธิ คือความแน่นหนามั่นคงของใจ จิตใจอิมอารมณ์แล้วไม่อยากจะรู้ อยากเห็นอยากดูอย่างนั้นอย่างนี้ซึ่งเป็นเรื่องกวนตัวเอง แล้วไม่มีความอ่อนตัวด้วย ยิ่งหัวโหยไปเรื่อย ๆ พารู้พาเห็นพาเป็นตามกิเลสเท่าไรก็ยิ่งฟุ้งซ่านวุ่นวาย ที่นี้ระงับอันนี้ลงไป เอา ดู นี่ พระพุทธเจ้าท่านสอน นี่ละวิธีชักฟอกสิ่งที่ปกคลุม ผมปกคลุมอย่างหนึ่ง ปกคลุมร่างกายของเรา ประดับประดาตกแต่งทุกอย่าง เราเห็นไม่ใช่เธอโรงเสริมสวยนั้น นั่นละกิเลสมันไปทำไว้อย่างนั้น เอาธรรมจับเข้าไปโรงเสริมสวยนั้น เอา ดู ดูตั้งแต่ผม ผมมันมายังไง ที่เกิดของมันเกิดในที่สกปรกโสโครก ออกมามันก็เป็นของสกปรกโสโครก ดูเข้าไปถึงผมถึงขน เล็บ ฟัน เหล่านี้มีแต่ของปฏิกูลทั้งนั้น ๆ ดูเข้าไป จนกระทั่งถลอกหนังออก หนังบาง ๆ ที่มันห่อ นี้เรียกว่าวิปัสสนา การแทงทะลุในกิเลส ชักฟอกกิเลสให้ขาวกระจ่างขึ้นมาภายในใจของตัวเอง

พอเปิดหนังออกแล้ว หนังนี้บาง ๆ นะไม่ได้หนาเท่าใบลาน เขาเรียกหนังกำพร้านี้ ปิดไว้หมด ทั้งหญิงทั้งชาย สัตว์ บุคคล ตัวนี้เป็นตัวที่ทำให้หลงมาก ปัญญาสอดเข้าไปตรงนี้ ดูหนังนี้แล้วฟาดเข้าไปดูข้างในหนังเป็นอะไร เป็นเนื้อเป็นเอ็นเป็นกระดูก ตับ ไต ไล่ ฟุง อาหารใหม่ อาหารเก่า มีแต่ของดูไม่ได้เลย นี่ปัญญาแทงทะลุเข้าไปๆ นี้เรียกว่าอ่าน กิเลส อ่านธรรม ไปด้วยกัน กิเลสมันยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นของสวยของงาม ธรรมตีเข้าไปตามหลักความจริง มันสวยที่ตรงไหน ดูตรงไหนดูตามความจริง ความจริงมันไม่ได้สวย

เมื่อดูตามความจริงแล้วมันก็ไม่สวย เมื่อไม่สวยแล้วก็ถอนความยึดมั่นถือมั่นสำคัญผิด ความทุกข์ทั้งหลายที่เกิดเพราะอุปาทานความยึดมั่นถือมั่นก็จางไป ๆ ท่านเรียกว่าปัญญา

นี่ละอ่านกิเลส อ่านธรรม ดูที่ตรงนี้ แล้วกระจายออกไปตั้งแต่ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อเอ็นกระดูก ตับไตไส้พุง อากา ๓๒ อ่านดูหมด มันไม่มีอะไรเป็นสาระเมื่อดูแล้ว ก็มีหนังเท่านั้นที่มาลอกประดับหน้าร้านเอาไว้ เปิดหนังออกแล้วดูกันไม่ได้ทั้งนั้น ทีนี้จิตจะ ไปยึดมั่นถือมั่นที่ตรงไหน ไปสำคัญที่ไหน ไปแบกหามที่ไหนพอให้เป็นภาระละ จิตใจก็เบา ลงไป ๆ

ความยึดมั่นถือมั่นคืออุปาทานมันกดถ่วงหนักมากนะ ทีนี้เบาลง ๆ กระจายออกไป หมดในสกลกายจนไม่มีอะไรเหลือเลย เห็นหมดทุกอย่าง ดูร่างกายเจ้าของชัดเจน ดู ร่างกายของคนอื่นสัตว์อื่นก็แบบเดียวกัน ๆ ไม่ต้องไปหาดูที่ไหน ดูที่นี้เทียบกันได้หมดเลย เข้าใจกันได้หมด ปล่อยกันได้หมดเรื่อย ๆ เข้าไป นี่ละที่ว่าดูกิเลส อ่านกิเลส เรียนเรื่องของ กิเลสเรื่องธรรมจะรู้ไปด้วยกันนั้นแหละ เหล่านี้อยู่ที่ใจ ใจเป็นผู้ลุ่มผู้หลงสิ่งที่มีอยู่ของตน เลยมาปิดบังให้ลุ่มหลงไปหมด แดกกระจายออกไปนี่

วันนี้พูดถึงเรื่องเรียนธรรมเรียนกิเลส เรียนเข้าไปที่ใจด้วยจิตตภาวนา พอเรียนเข้าไป หมด ร่างกายนี้หมดทุกอย่าง หายสงสัยหมดแล้ว ทีนี้ตัวราคะตัณหา ตัวติดตัวดี้น ตัวคึก ตัวคะนองไม่มีวันจบสิ้น มันติดอันนี้เอง เมื่ออ่านอันนี้จบแล้วราคะตัณหาขาดไปจากสิ่ง เหล่านี้ที่ได้พิจารณารอบคอบแล้ว เมื่อราคะตัณหาขาดไปแล้วความกดถ่วงจิตใจที่ดิ่งลง ๆ เพราะอำนาจแห่งราคะตัณหานี้จะติดขึ้นทันทีเลย ไม่ต้องบอก จิตใจติดขึ้นเลย พอราคะ ตัณหาขาดสะบั้นลงไปจากใจเท่านั้น ราคะตัณหาจากผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก เหล่านี้ที่ถูกหุ้มห่อไว้ เสกสรรปั้นยอว่าเป็นของสวยของงาม แยกหนักยิ่งกว่าภูเขา ทั้งลูก ภูเขาเราไม่ได้ไปแบกเพราะเราไม่ได้หลงภูเขาเหมือนเราหลงภูเขา

ภูเขาคือตัวของเราเอง พิจารณานี้แล้วเราก็ปล่อยภูเขาลงไป ทีนี้หนัก ๆ แยกไปแบก มานี้ปล่อยลงไป ราคะตัณหาหมด เอ้า ฟังให้ตื่นะ นี่ละเรียนเรื่องภาระที่หนักหน่วงถ่วง จิตใจมากมายเพราะอำนาจของกิเลส เรียนเข้าไปที่ใจตัวยึดตัวถือตัวลุ่มตัวหลงอยู่ในใจ พอ อ่านนี้เข้าไป ๆ จนกระทั่งอ่านดูร่างกายหมดโดยสิ้นเชิง ทั้งสัตว์ทั้งบุคคลไม่มีอะไรที่วาสด สวยงดงามน่ารักใคร่ชอบใจ พอที่จะให้เกิดราคะตัณหาความกดถ่วงจิตใจให้ได้รับความ ทุกข์มากมายนั้น ลดลง ๆ จนกระทั่งพิจารณาร่างกายทุกส่วนรู้หมดแล้ว ราคะตัณหาจะไป ยึดอะไร ยึดกระดูก ก็กระดูกยึดมั่นหาอะไร เนื้อหนัง อาหารเก่า อาหารใหม่ ไปยึดมั่น อะไร น่ารักที่ตรงไหน นั่น ปล่อยแล้วนะนั่น ปล่อยหมดทั้งร่างกาย จิตใจก็ดีดผิงเลย

นี่ละเรียนจบชั้นสกลกาย กิเลสที่อยู่ในภูเราก็ดูสกลกายของเรา เรียนอันนี้จบแล้ว กิเลสตัวนี้ขาดสะบั้น จิตใจดีดีขึ้นเลย แต่ก่อนกดถ่วงลงเพราะอันนี้เอง พอเรียนอันนี้จบแล้วจิตดีดีขึ้นไป ผิงขึ้นไปเลย นี่เป็นขั้นรูปธรรมของการพิจารณาเพื่อรู้เพื่อเห็นกิเลสประเภทต่างๆ เห็นประเภทมันติดกายเสียก่อน รักษากายชอบกายหลงกายนี้ก่อน เปิดออกด้วยปัญญาพินิจพิจารณาแล้วทิ้งออกหมด ความยึดมั่นถือมั่นนี้ไม่มี เพียงเท่านั้นแหละจิตใจจะสบายมากทีเดียว และเป็นเครื่องตัดสินตัวเองได้เลยทั้งๆ ที่ยังไม่หลุดพ้นนะเวลานั้น ร่างกายนี้เองเป็นตัวกดถ่วง ไม่ให้รู้เรื่องความเกิดความตาย ความยึดมั่นถือมั่นของตัวเองมาจากกัปใดกัลป์ใด ตัวนี้เป็นตัวสำคัญ พอตัวนี้ขาดออกแล้วมันก็ย้อนหลัง ต่อไปนี้เราจะไม่มาเกิดอย่างนี้อีกแล้ว

ถึงยังไม่สิ้นจากทุกข์แต่จะไม่กลับมา นี่คือพระอนาคามี เรียนจบเรื่องสกลกาย ดังที่พระพุทธเจ้ามอบอาวุธที่สำคัญให้ คือ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี่เป็นเครื่องปกปิดหุ้มห่อจิตใจของโลกให้หนาแน่น เรียกว่าดำมืดไปหมด เอาปัญญาสอดเข้าไปตรงนี้สว่างกระจ่างแจ้งแล้วปล่อยได้หมด หมดเรื่องภพที่จะมาเกิดเป็นสัตว์เป็นบุคคลต่อไปอีกเพราะร่างกายนี้ รู้เรื่องของมันแล้วปล่อยหมดแล้ว จะไม่มาเกิดเป็นประเภทนี้อีก จิตใจจะดีขึ้นข้างบน

ข้างบนก็มีที่รับรองเอาไว้ ยังไม่สิ้นสุดก็ตาม แต่เป็นสถานที่พักผ่อนเพื่อความพ้นทุกข์คือพระนิพพานจะรออยู่แล้ว ๕ ชั้น ผู้สำเร็จพระอนาคามีตั้งแต่เบื้องต้น พอสำเร็จแล้วตายแล้วจะไปเกิดชั้นอวิหา เลื่อนขึ้นไปอตปปา สุทัสสา สุทัสสี อกนิฏฐา นี่คือภูมิของธรรมที่เป็นนามธรรมล้วนๆ ร่างกายไม่มี ปล่อยวางหมดแล้ว เหลือแต่นามธรรม เป็นเรื่องของธรรมล้วนๆ ไม่เห็นเป็นรูปเป็นนาม ไปนี้จะเลื่อนไปเรื่อย จากอกนิฏฐาแล้วก็นิพพาน จบสิ้น ไม่มาเกิดอีก แต่จะไปเป็นพักๆ เพื่อข้างหน้า จะไม่มาเกิดอีก ไม่ถอยหลัง มีแต่ก้าวหน้าๆ จนกระทั่งถึงนิพพาน

นี่คือเรียนเรื่องกิเลส เรื่องธรรม เรียนที่จิตตภาวนา จะมาประมวลกันที่นี่ รู้ชัดกันที่นี่ เปิดความโง่ความหลงออกได้โดยสิ้นเชิงในวิชาจิตตภาวนา จากนั้นก็ทะลุไปถึงนิพพาน โลกนี้ว่างไปหมดเลย เป็นอย่างที่ว่าพระพุทธเจ้าท่านทรงสอนแก่มานพ ๑๖ คน เพราะผู้นี้เป็นผู้ที่หลุดพ้นได้อย่างรวดเร็วรออยู่แล้ว ท่านจึงเอาธรรมบทนี้เข้าไปเลย เปิดให้เข้าเลยพูดง่าย ๆ ขึ้นเป็นภาษิตว่า

สุญญโต โลกั อเวกขสสุ

โมฆราช สทา สโต

อตตานุทิมุจฺจึ อุหจจ

เอว มจฺจตุตโร สียา

เอว โลก อเวกชนุตม์ มัจจุราชน ปสฺสตี

ดูก่อนโมฆราช เธอจึงเป็นผู้มีสติทุกเมื่อ ฟังชิตติทุกเมื่อ พิจารณาโลกนี้ให้เป็นของ
สูญเปล่า ถอน อัตตานุทิฏฐิ ความถือว่าเราว่าเราว่าตนว่าตัวออกเสีย จะฟังข้ามพ้นพระยา
มัจจุราชเสียได้ พระยามัจจุราชจะมองไม่เห็นผู้พิจารณาโลกเป็นของว่างเปล่าอยู่อย่างนี้ นั่น
ท่านสอน

ที่นี้เวลามันเข้าถึงขั้นนี้แล้ว ผิงเท่านี้โลกก็ว่างเปล่าไปหมด สุธญุต โลก ของพระ
โมฆราช กับ สุธญุต โลก ของผู้ปฏิบัติทั้งหลายที่ก้าวถึงขั้นนั้นแล้วเป็นธรรม สด ๆ ร้อน ๆ
ด้วยกัน ว่างเหมือนกันหมด ให้มันเข้ามาในหัวใจของเราเข้ามาดูซินะ ธรรมเปิดออก ๆ มัน
จะว่างด้วยกันหมด พระพุทธเจ้าหนีพพานไปก็กบก็กลับไม่มีคำว่ายึดว่ายาวว่าครีว่าล้าสมัย
จะสด ๆ ร้อน ๆ ขึ้นที่หัวใจของผู้บรรลुरुธรรมถึงขั้นโลกสูญเปล่าว่างเปล่าเหมือนกันหมดเลย
นี่ละโลกสูญเปล่า กิเลสนั้นแหละปิดบังไม่ให้สูญ ให้เป็นตนเป็นตัวเป็นความสุขความทุกข์
ตื่นกันไป พอเปิดอันนี้หมดแล้ว โลกเป็น สุธญุต โลก คือ ว่างเปล่าไปหมดเลย

นี่ละเรียนให้รู้กิเลสรู้ธรรม เรียนที่จิตตภาวนา พอถึงขั้นสุดยอดแล้วนี้ โลกนี้สูญไป
เอง ว่างไปหมด ทำไมจึงว่าง ภูเขาดินฟ้าอากาศเขามีมาตั้งกัปตั้งกัลป์ เขาวางไปไหน จิตไป
ยุ่งกับเขาต่างหาก พอจิตถอนตัวเข้ามาแล้วสิ่งเหล่านั้นไม่มีความหมายอะไร เพราะเราไป
ให้ความหมายเขา จิตของเราถอนความหมายเข้ามาสู่ตัวของตัวเอง ตัวของตัวเองก็ไม่ได้
หมายตัวเอง บริสุทธิ์ทั้งข้างนอกข้างใน ว่างทั้งข้างนอกข้างใน สูญทั้งข้างนอกข้างใน ไม่มี
อะไรที่จะเกาะจะยึด นั่นคือ นิพพานเที่ยง นั่นคือ สุธญุต โลก จิตว่างไปหมดแล้ว นี่ละ
เรียนจิตตภาวนา ท่านเรียนอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้ ไม่ใช่ทำแบบครี ๆ แบบล้าสมัย ที่อยู่ในป่า
ในเขาแล้วเป็นคนวิกลจริตอย่างนั้นนะ

พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้วิกลจริต พวกเราที่พวกวิกลจริต ตายอยู่ในกองมูตรกอง
คูถ อยู่ในตลาดกระดุกหมูกะดุกว้าว พวกเราที่พวกวิกลจริตทั้งนั้น พระพุทธเจ้าพ้นจาก
วิกลจริตแล้ว เพราะการอยู่ในป่าอยู่ในเขาตลอดมา สกฺลของศาสดาทุก ๆ พระองค์ บำเพ็ญ
ในป่าอยู่ในป่า สอนให้สาวกทั้งหลายอยู่ในป่า ชำระกิเลสอยู่ในป่า ให้เสร็จสิ้นลงไปแล้ว
หมดโล่งไปแล้วเป็น สุธญุต โลก ท่านเหล่านี้แล เป็นผู้ที่เลิศเลอสุดยอด ตรงกันข้ามพวก
เราที่พวกวิกลจริต เกลื่อนกล่นอยู่ในกระดุกหมูกะดุกว้าว ในยศในลาภในความสรรเสริญ
เยินยอ นี่เป็นพวกมูตรพวกคูถ ใครเข้าไปเกี่ยวข้องกับพวกนี้เป็นพวกวิกลจริตทั้งนั้น ไม่ว่า
ใครไม่ว่าพระ ฆราวาส ถ้าไปยุ่งกับสิ่งเหล่านี้แล้วเป็นพวกวิกลจริต เข้าใจหรือ

พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่านไม่ใช่พระวิกลจริต สัตว์สิ่งที่พาให้วิกลจริตนี้ออกจากจิตใจแล้ว เป็นผู้เลิศเลอ จำเอนะ นี่ละการเรียนดูเรื่องของกิเลสของธรรม ให้มาดูที่ใจ ทุกข์ไม่ได้อยู่ต้นไม้ ภูเขา ดินฟ้าอากาศ อยู่ที่ใจ เพราะกิเลสสร้างขึ้นมา ความสุขก็ไม่ได้อยู่ต้นไม้ภูเขาดินฟ้าอากาศ อยู่ที่ใจ เพราะธรรมชักฟอกเสร็จเรียบร้อยแล้วความสุขนี้จะเกิดขึ้นที่ใจเองด้วยจิตตภาวนา จำเอนะ ให้พากันพิจารณา

วันนี้พูดเรื่องอรรถเรื่องธรรมให้พอเบาหัวใจเสียบ้างเถอะ วันไหนมีแต่บุตรแต่คูดมีแต่เรื่องของวิกลจริตเต็มบ้านเต็มเมือง ไม่ได้เอาธรรมเข้ามาแทรก วันนี้เอาธรรมเข้ามาแทรก ธรรมพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ธรรมวิกลจริต ศาสดาองค์เอกไม่ใช่ศาสดาองค์วิกลจริต อยู่ในป่าด้วยความปราศจากสิ่งมีดมัววิกลจริตทั้งหลายโดยสิ้นเชิง พระสาวกทั้งหลายปราศจากสิ่งที่วิกลจริตทั้งหลายโดยสิ้นเชิง เป็นผู้บริสุทธิ์สุดส่วนแท้ พวกเรานี้พวกวิกลจริตเต็มอยู่ในบ้านในเมืองในที่ไหน มีแต่พวกวิกลจริตทั้งนั้น ขาดขาดขาดตาตั้ง เรียกว่าพวกวิกลจริต เข้าใจหรือ ถ้าเลยวิกลจริตแล้วก็เรียกว่าโรคบ้าโรคตาบอดว่างั้นเลย ให้เต็มยศเอาละวันนี้พูดเพียงเท่านี้แหละ

โยม คุณหมोजักรธรรม ธรรมศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาเจ้าคะ

หลวงตา มา เราอยากพบอยู่แล้วแหละ หมोजักรธรรมก็ลูกศิษย์ หลานศิษย์ อาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นลูกศิษย์ อันนี้เป็นหลานศิษย์ เรียกว่าหลานศิษย์เลย ลูกศิษย์ หลานศิษย์ วันนี้ได้พบหลานศิษย์แล้ว ลูกศิษย์คือท่านสัญญา ธรรมศักดิ์ อันนี้เป็นหลานศิษย์ เข้าใจหรือ วันนี้ได้พบทั้งลูกทั้งหลาน ลูกศิษย์ก็คือท่านสัญญา ธรรมศักดิ์ หลานศิษย์ก็คือนี้เอง เป็นลูกเป็นหลาน แต่เหลนยังไม่พบนะ ก็ดีละ

ให้พากันตั้งหน้าตั้งตาทำหน้าที่เพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ของเราให้มีความแน่นหนามั่นคง ชุ่มเย็น ด้วยธรรมครองโลกนี้ ถ้ากิเลสครองโลกเป็นพื้นเป็นไฟ เป็นถ้ำเป็นถ่านได้นะ ถ้าธรรมมาปกครองโลกแล้วชุ่มเย็นถ่านหน้ากันไปหมด ให้พากันอยู่เป็นธรรม ปฏิบัติเป็นธรรม พูดเพียงเท่านั้นก่อนเพราะเทศน์มานานแล้ว เหนื่อยยังไม่หาย มากันหลายคนหรือ

คุณหมอฯ กระผมมาจากกรุงเทพฯสองคนครับ มากับภรรยาสองคน ภรรยาคนเดียวแต่รวมกันแล้วเป็นสองคนครับ

หลวงตา ไม่ใช่ภรรยาแอบแฝงเธอ เราทำทำชู้เฉยๆ ละ ถ้าเป็นลูกท่านสัญญาธรรมศักดิ์ เราเชื่อแน่เลย (สาธุ) อันนี้เราพูดเพื่อชู้พวกบ้า อันนี้เป็นเหตุยกชู้พวกนั้นต่างหาก

คุณหมอฯ กระทบพาเพื่อนข้าราชการ ที่เป็นผู้อำนวยการสำนักงาน
พระพุทธรูปศาสนาอยู่ที่อุดร ที่หนองคาย และที่หนองบัวลำภู มากราบหลวงตาด้วยขอรับ

หลวงตา เออดีแล้ว วันนี้ดีแล้วนะ ให้พากันปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานพุทธศาสนานี้คือหัวใจของชาติไทยเรา ชาติไทยของเราเป็นลูกชาวพุทธทั้งหมด เราเป็นทำงานเพื่อหัวใจแห่งชาติไทยของเราซึ่งเป็นชาวพุทธ จึงขอให้พากันดำเนินหน้าที่การงานไปด้วยความสงบราบรื่นดีงาม ตามเหตุตามผล เพราะเรื่องธรรมนี่จะเป็นไปตามเหตุตามผล ให้เราน้อมตัวของเราเข้าสู่เหตุผลคืออรรถธรรม ฟังเสียงเหตุเสียงผล ยิ่งกว่าเสียงอื่นใดซึ่งมักจะมีเสมอ

เรื่องประจบประแจงเลียแข้งเลียขานี้ แล้วจิตใจของคนที่มีกิเลสก็อ่อนลงไปแล้วมันเหยียบหัวไปเลย มีได้นะ ให้พากันระมัดระวัง ให้ทำหน้าที่ ชาวพุทธเราหัวใจอยู่กับสำนักนี้ ละสำนักงานฯ ให้ทำหน้าที่ให้เป็นไปเพื่อความสุจริตธรรม พระสงฆ์องค์เจ้าทั้งหลายท่านก็มีความสงบร่มเย็น ตายใจ เมื่อมีจุดศูนย์กลางเป็นที่สะดวกสบายตายใจได้แล้วพระสงฆ์ก็สบาย ดำเนินกิจการไปตามหน้าที่การงานของตน

วันนี้จึงขอขอบคุณและอนุโมทนากับบรรดาลูกศิษย์ทั้งหลาย ที่ตั้งหน้าตั้งตาเข้ามาถวายตัวเป็นลูกศิษย์ตถาคต ทำงานในสำนักงานพุทธศาสนาด้วยความสุจริตธรรม จึงขอขอบคุณและอนุโมทนากับท่านทั้งหลายทั่วหน้ากัน เอ้าสาธุพร้อมกัน ทีนี้จะให้ศีลให้พร (บูชาธรรมด้วยเจ้าคะ) บูชาธรรมนี้เป็นความถูกต้องดีงาม อย่าเอาธรรมไปบูชากิเลสก็แล้วกัน ฝากอันนี้ไว้ ให้พร

นี่จะเผด็จให้บรรดาพี่น้องลูกหลานทั้งหลายทราบ ลูกศิษย์ที่มานี้ชื่อว่าคุณหมอจักรธรรม นี่เป็นลูกของท่านสัญญาธรรมศักดิ์ ซึ่งเป็นผู้มีธรรมเต็มเปี่ยม ทางเพชรราวาสยกนิ้วให้เลย ท่านสัญญาธรรมศักดิ์ เป็นธรรมอย่างยิ่งทีเดียว แล้วเป็นลูกศิษย์ลูกหามาตั้ง ๔๐ ปีละมั้ง เวลาท่านเอาลูกชายของท่าน ดูเหมือนเป็นผู้พิพากษาหรือเป็นอะไร (คุณหมอ : ผู้พิพากษาขอรับ มาอยู่ที่อุดรครับ) ท่านพามาเอง แล้วมาฝาก อันนี้ผมเป็นลูกศิษย์ เรายังไม่ลืมนะ ก็ฝากตัวท่านแล้วว่าเป็นลูกศิษย์ท่าน อันนี้ก็ฝากให้เป็นหลานศิษย์ เราเลยไม่ลืมนะ ให้มาเป็นหลานศิษย์ของหลวงตาอยู่ที่นี้แหละ แต่นั่นยังหนุ่มอยู่ ไม่เรียกว่าว่าหลวง

ตา เรียกว่าอาจารย์ คราวนี้จะมาฝากหลานศิษย์ไว้ที่นี้ละ แล้วแต่ผิดถูกประการใดมอบให้อาจารย์ฟาดเลย หลานศิษย์ให้เป็นผู้เป็นคน ว่างั้น เราไม่ลืมนะ

นี่เผด็จให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ ท่านสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นผู้เด่นทั่วประเทศไทยในความดีงามทั้งหลาย คิดดูเวลาพระราชทานเพลิงศพ สกุลกษัตริย์เสด็จไปหมดเลย เราเคยเห็นที่ไหน นี่เราฟังมาตลอดนะ มีที่ไหน ก็คือท่านสัญญา ธรรมศักดิ์เรา ที่พระราชทานเพลิงศพนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ ในวงศ์สกกุลกษัตริย์เสด็จไปหมดเลย มีที่ไหนประเทศไทยเรา นี่ก็ยกนิ้วให้เลย ความดีเป็นอย่างนี้ เข้าใจหรือ เอาละพอ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz